

Vasile
AARON

**Patima și moartea
Domnului și Mântuitorului
nostru Isus Hristos**

12

Ediție modernizată și adnotată de
Cristian Bădiliță
pe baza ediției de la 1808 îngrijită de
Liliana Maria Popa și Ion-Nicolae Popa

**EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2021**

**PATIMA ȘI MOARTEA
DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU
ISUS HRISTOS**

în Marele Principat al Ardealului jurat procurator,
în versuri alcătuită, din nou de același îndreptată
și acum a doua oară, cu a mai multora cheltuieli, tipărită.

Sibiu,
în Tipografia lui Ioan Bart,
1808

*Păcătoasă fire, stai și socotește
Necuprinsa taină care se gătește;
Cel ce a făcut cerul și pământul
Și oricâte sunt, numai cu cuvântul,
Merge să primească moartea grea pe cruce
Voind ca pe tine din foc să te-apuce
Și să te ridice sus, la fericire,
De unde căzuseși cândva, cu cumplire².*

---

²În chip teribil.

Către cititor

Câțiva iubitori de folosul neamului și procopsirea³ limbii românești, în mai multe rânduri povestindu-mi, precum cartea prin mine în verșuri alcătuită cu titlul: Patima și Moartea Domnului nostru Isus Hristos, typărită în anii trecuți, așa de tare s-ar fi trecut și vândut, mai vârtos în Țara Românească și în Moldova, cât mai nu s-ar mai afla de vândut, batăr că în Bănat, în Țara Ungurească, în Maramurăș, ba încă și în Ardeal nice numele pe multe locuri încă până acum îi iaste cunoscut; iară de altă parte, pe unde s-au tâmplat de să află câte un exemplariu, nu numai afară în deosebite locuri, ci și în biserică, dumineca și în sărbători, mai ales în postul Paștilor, cu foarte mare a norodului credincios plăcere și mângâiere s-ar ceti, pretinește m-au poftit, ca fiind că dânșii ar vrea această carte cu ale sale cheltuele din nou a o typări, să nu-mi prejet, precum o am alcătuit-o dintru început, așa a o și îndrepta și cu tot deadinsul a priveghea ca, în cât va fi cu puțință, fără greșele să iasă afară din typariu, sârguindu-mă și într-aceea, cu cât stările împrejur și alcătuirea verșurilor ar îngădui, toate cuvintele cele străine care, ca neghina în grâul cel curat, să văd multe a fi în limba românească vârate, să le las afară și să întrăbuințez în locul lor altele adevărate românești.

Vrednicei de toată lauda râvnă a acestora voitori de bine vrând a face destul, ceasurile cele puțințele care îmi prisosea de la alte ale mele trebi n-am lipsit cu atâta mai tare a le jirtfi spre scopul mai sus numit, cu cât, de cumva (precum în verșuri foarte lesne să întâmplă) ar fi eșit pomenita carte cu zmintele și greșită, mulți doară s-ar fi aflat carii pre mine m-ar fi vinovățit, că n-aș fi bine procopsit în măestria poeticească. Și așa iată, iubite cetitoriu, că cu ajutoriul lui Dumnezeu s-au și tipărit de nou această carte, cu 11 icoane împodobită⁴.

---

³ Evoluția, progresul.

⁴ Ediția noastră nu are ilustrații (n.m. C.B.).

A adăuga sau a cuvânta ceva despre frumseța și alcătuirea cea cu temeiul a verșurilor mi-ar fi cu totul rușine, fiindcă fieștecare lucru pe sine însuși pentru săvârșirile sale să laudă. Iară aceasta, cu îndrăzneală pociu zice: că de vom socoti materia cărții aceștia, ca aceasta încă n-au eșit afară până acum în limba românească din fabrica măestriei poeticești. Că cuprinde în sine moartea lui Isus Hristos, Fiiului omenesc, cea ce iaste Fiiu lui Dumnezeu, taina întrupării, lucrul răscumpărării neamului omenesc, lucrul cel mare și necuprins al înțelepciunii cei dumnezești, lucrul spre care toată facerea de la început atârna, care toate jirfele și umbrele Legii cei vechi îl însemna, toți prorocii îl proceea, lucrul în care toată scriptura să razimă, lucrul care e temeiul și capul credinței noastre.

Nu vei găsi într-înșina, iubite cetitoriule, ceva din povești prostactice adăogat: toate câte s-au scris sunt culesă din Sfânta Scriptură și din istorii sfinte; poate, drept aceea, tot creștinul să o cetească și să cerce într-înșina hrană sufletească.

Una am pe voituriul de bine cetitoriu a-l înștiința: în multe locuri într-această carte în loc de „în” stă „n” p.p.⁵ O, Cerescule ,npărate în loc de O, Cerescule înpărate! Așijderea de multe ori silaba cea mai de pe urmă a cuvântului s-au lăsat afară, punându-se în locul ei semnul „,” p.p. *pentr’aceia, o, Părinte* în loc de *pentru aceia ș.cel* [elalte]. Însă aceasta nu trebuie să socotească cineva greșeală sau sminteală, că firea poeziei poștește și aduce cu sine, ca în toate limbile, asemenea sorbiri de silabe și schimbări în verșuri să se facă.

Sibii, 25 Martie 1808,
Vasilie Aaron, jurat procurator

---

⁵Pentru pildă (de exemplu).

Isus înălțat pe munte
Se roagă cu lacrimi crunte⁶
Cerescului său Părinte
Să ieie spre El aminte.

Capitolul 1

Isus se suie pe Muntele Măslinilor⁷. Îngerul vestește în limb⁸ venirea Lui. Isus doarme. În vale, îngerul Îi ține umbră.

Tu, Cerescule Părinte,
Care toate iei aminte.
Cela ce, cu sfânta mână,
M-ai făcut om din țărână
Și mi-ai dat duh de viață,
Dându-mă lumii în brață;
Mai apoi, pentru că foarte
Greșise omul de moarte,
Ai dat pe Fiul Tău morții,
După rânduiala sorții
Care au dat loc răbdării
Pe Crucea răscumpărării,
Trimite-mi Sfântul Duh mie,
Să-mi reverse dar, a scrie
A Domnului Hristos soarte,
Patimă, Cruce și Moarte.
O, Maică, Maică curată
Demult la cer înălțată,

---

⁶De sânge.

⁷În original, „Muntele Olivetului”.

⁸Sălaşul morților.

Care L-ai purtat în brață
    Și la toate-ai fost de față
Câte de Isus răbdate
    Și de Tine lăcrimate!
Oh, ceată, ceată cerească!
    Obște sfântă îngerească,
Ajutați-mi deodată⁹
    Să cânt cântare curată:
câte date îmi sunt mie
    Desăvârșit să pot scrie.
Și așa, făcându-mi cruce,
    Așa voi a o aduce¹⁰.

* * *

Ierusalim, minunată
    Cetate în lumea toată
Mult era împodobită,
    Cu multe lucruri vestită.
Iar o biserică mare
    Era-n-trânsa, decât care
Nici că s-a mai auzit,
    Nici că s-a mai pomenit
Să fi fost vreodată
    Mai mare, mai minunată.
De cetate nu departe,
    Era un deal înalt foarte,
În care Izbăvitorul,
    Al lumii Mântuitorul
Multă vreme petrecuse,
    De multe ori aici fuse.
Ba și singur se ducea
    Și nopți întregi petrecea
Făcând multă rugăciune,
    Precum Scriptura ne spune.

---

⁹De asemenea.

¹⁰Voi începe.

Acum, când vremea sosi,
Vremea de a pătimi,
Ca lumea să izbăvească
Din robia vrăjmășească,
Gândind multe-ntr-al Său gând,
Numai pe Ioan luând,
Către seară s-au suit
În muntele pomenit.
Ioan rămâne mai jos.
Isus, în vârful nodoros¹¹,
În vârful nodoros de munte,
Se roagă cu lacrimi crunte¹².
Lucru negrăit de limbă!
Fața în foc și o schimbă,
Și tot în foc se preface;
Ioan, din jos, mai mort zace¹³.
Ceata heruvimicească,
Ceata albă, îngerească
Se apropie și cântă
Cântare frumoasă, sfântă.
Îi slujesc toți cu tărie,
Îi slujesc cu bucurie,
Serafimii Îl măresc,
Arhanghelii Îl slăvesc,
Cad la pământ, I se-nchină
Cu o glăsuire lină,
De a căroră subțire
Și frumoasă glăsuire

---

¹¹ Cu stânci.

¹² De sânge.

¹³ Conform Evangheliei după Matei 17,1-13, Schimbarea la Față a avut loc în prezența apostolilor Petru, Iacob și Ioan. Aaron modifică scenariul: el situează scena pe Muntele Măslinilor (Matei nu precizează locul), iar dintre apostoli numai Ioan asistă la miracolul transformării lui Isus în „foc” divin.

Ioan cade la pământ
    Neputând grăi cuvânt.
Glasul serafimicesc,
    Glasul arhanghelicesc
Prin pământ în jos pătrunde
    Pân-la limb¹⁴, la locul unde
Toți direpții din vecie
    Așteptau cu osârdie¹⁵,
Ca unii cu gând duios,
    În statul cel lăcrămos¹⁶
Prin a lui Hristos venire,
    A sa de-acolo ieșire.
Simt cu multă desfătare
    A pământului mișcare,
Simt cu mare bucurie
    Izbăvirea ce-o să fie,
Văd semne de mântuire
    Din locul de osândire.
Peste vreme puțintică
    Isus mâinile-și ridică,
Așa se roagă fierbinte,
    La al Său Ceresc Părinte:
„Părinte Atotputernic,
    Rogu-Mă, ca un nemernic.
Iată că vremea sosește,
    Pe mine mă proslăvește,
Vine ziua păciuită¹⁷,
    De cei drepți de mult dorită.
Făcuși din nimic pământul,
    Toate, numai cu cuvântul.
Soarele, înalta lună,
    Și câte sunt dimpreună

---

¹⁴ Sălașul morților.

¹⁵ Nerăbdare.

¹⁶ În starea lor de plâns.

¹⁷ De liniștire și împăcare.

Făcutu-le-am amândoi,
    Ci, mai mari sunt înapoi.
Adam, cât păcătui
    Și din grație ieși
Și din rai dându-l afară
    Ți se făcu milă iară
Și-Mi ziseși: Iubite Fiu,
    Iată Eu ce socotiu¹⁸!
Adam, a noastră zidire,
    Veni la grea osândire.
Cu el dimpreună, toți
    Ai săi viitori nepoți
Căzură cădere grea.
    O, neascultare rea!
Milă Mi-e de-a Mea zidire
    S-o las în veci la pierire!
Vino, Fiule iubite!
    Vino, Fiule dorite!
Vino, s-o mântuim iară,
    S-o scoatem din munc¹⁹-afară.
La aceste dulci cuvinte,
    Bucuros am fost, Părinte,
A lua chip omenesc,
    A lua trup pământesc,
M-am legat a face toate,
    Ca din iad s-o putem scoate.
M-am legat, cum că și moarte
    Voi suferi, tristă foarte,
Moarte tristă, de ocară,
    Ca s-o scot din chin afară.
Iată, pusa²⁰ vreme vine,
    Precum Tu însuși știi bine.

---

¹⁸ Pentru „socotii”.

¹⁹ Chinuri.

²⁰ Stabilită.